

Βαγγέλης Θωμόπουλος Μέρος της λύσης τα επαγγελματικά ταμεία

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΛΑΜΠΡΟ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟ

Πριν από λίγο καιρό ιδρύθηκε η Ελληνική Ένωση Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΕΛΕΤΕΑ), εκπρόσωπος ενός θεσμού που εισήχθη στη χώρα μας και στην ελληνική νομοθεσία από το 2002, εντούτοις δεν έχει την ανάλογη διείσδυση στην ελληνική κοινωνία. Για να γνωρίσουμε καλύτερα το θεσμό των TEA ζητήσαμε τις απόψεις του

1ου αντιπροέδρου της ΕΛΕΤΕΑ και προέδρου του Ταμείου

Επαγγελματικής Ασφάλισης (TEA) Interamerican, κ. Βαγγέλη Θωμόπουλου*, γνωστού στελέχους της ασφαλιστικής αγοράς με πολυετή εμπειρία στο χώρο.

Ερ.: Κύριε Θωμόπουλε, πείτε μας με λίγα λόγια ποιοι είναι οι βασικοί σταθμοί στην πορεία της Επαγγελματικής Ασφάλισης από την ένταξη της Κοινωνικής Οδηγίας στην ελληνική νομοθεσία μέχρι σήμερα και ποια τα μεγέθη της;

Β.Θ.: Ο θεσμός της Επαγγελματικής Ασφάλισης εισήχθη στην ελληνική νομοθεσία με το Ν. 3029/2002. Αρχικά, το τοπίο ήταν αρκετά «ομιχλώδες», καθώς ο συγκεκριμένος νόμος είχε αρκετά κενά σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας των TEA, τις επενδύσεις, αλλά και τη φορολογική μεταχείριση τόσο των εισφορών όσο και των παροχών. Χρειάστηκε να περάσουν 10 και πλέον χρόνια ώστε να αποσαφηνιστεί το φορολογικό πλαίσιο με το Ν. 4172/2013, που καθόριζε ότι τόσο οι εισφορές όσο και οι εφάπαξ παροχές ήταν 100% αφορολόγητες. Ταυτόχρονα, στον νέο νόμο καθορίστηκε με σαφήνεια και το επενδυτικό πλαίσιο που έβαζε τις νόρμες μέσα στις οποίες μπορούσαν να κινηθούν οι επενδύσεις κάθε TEA. Τέλος, ένα χρόνο αργότερα, με την Υπουργική Απόφαση Φ51010/οικ. 1893/15 εκσυγχρονίστηκε ο τρόπος λειτουργίας των TEA, λειτουργίες που ισχύουν ως σήμερα.

Σήμερα λειτουργούν 18 TEA. Τα 14 είναι TEA προαιρετικής ασφάλισης που λειτουργούν με βάση το κεφαλαιοποιητικό σύστημα. Τα 4 είναι τα λεγόμενα TEA υποχρεωτικής ασφάλισης (ασφαλιστικών υπαλλήλων, τροφίμων & ποτών, πετρελαιοειδών, φαρμακευτικών εταιρειών) που προέρχονται από τη μετατροπή Ταμείων Επικουρικής Ασφάλισης σε TEA με βάση το Ν. 4052/2012, που έδινε τη δυνατότητα σε εύρωστα Ταμεία που μπορούσαν να αποδείξουν τη βιωσιμότητά τους να μετατραπούν σε TEA προκειμένου να μην υπαχθούν στον Ενιαίο Φορέα Επικουρικής Ασφάλισης. Αυτά λειτουργούν με μικτό σύστημα (δανειμτικό και κεφαλαιοποιητικό), καθώς έχουν ήδη ώριμες συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις που ήταν σε εξέλι-

ξη κατά τη μετατροπή τους.

Τα συνολικά υπό διαχείριση κεφάλαια των επαγγελματικών ταμείων για το 2017 ήταν της τάξεως του 1,34 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 12,5% σε σχέση με το 2016, ενώ οι ασφαλισμένοι τους ανέρχονται σε περίπου 122.000 ή σε ποσοστό 2,53% επί του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας. Τα αντίστοιχα μεγέθη στην Ε.Ε. είναι 155.441 εν λειτουργία TEA, 25% του πληθυσμού της ασφαλισμένο σε αυτά και συνολικά υπό διαχείριση κεφάλαια 3,8 τρισ. ευρώ ή 24% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ.

Ερ.: Ποιοι είναι οι παράγοντες που ενδεχομένως δεν βοήθησαν ή ακόμη και εμπόδισαν την ανάπτυξη του θεσμού;

Β.Θ.: Ξέρουμε ότι η αρχή είναι το ήμισυ του παντός και για τα TEA το ασαφές νομοθετικό πλαίσιο που ίσχυε από την αρχή της λειτουργίας του θεσμού στη χώρα μας ήταν ένα κακό ξεκίνημα, που όμως κανείς δεν φρόντισε να βελτιώσει από τα πρώτα του βήματα αφήνοντάς το να «σέρνεται» για μία και πλέον δεκαετία, χάνοντας πολύτιμο χρόνο. Σε αυτό το διάστημα, κανείς δεν θέλησε να ασχοληθεί με το θεσμό, ίσως γιατί όλοι οι προβολείς ήταν στραμμένοι στην παραπαίουσα κοινωνική ασφάλιση και στα χρόνια προβλήματά της, με αποτέλεσμα να μη βλέπουν τη δημιουργία του 2ου πυλώνα ασφάλισης ως μια πιθανή λύση στο πρόβλημα. Η έλλειψη σοβαρών φορολογικών κινήτρων, οι χρονοβόρες διαδικασίες αδειοδότησης αλλά και η καχυποψία ως προς το πλαίσιο ε-

«Πάντως, μέχρι σήμερα δεν έχουμε δει κάποια σοβαρή κίνηση από τον κλάδο. Η μόνη εταιρεία που πίστεψε στο θεσμό από την πρώτη στιγμή και δημιούργησε πριν από 8 χρόνια επαγγελματικό ταμείο για τους υπαλλήλους της ήταν η Interamerican»

πενδύσεων των TEA ήταν τα σοβαρά εμπόδια για την ανάπτυξη του θεσμού. Τέλος, η άφιξη της κρίσης με τα συνεπακόλουθά της φρέναρε ακόμη περισσότερο την ανάπτυξη του θεσμού λόγω των αυξημένων εισφορών σε φορολογία και κοινωνική ασφάλιση.

Ερ.: Τι θα μπορούσε να υιοθετηθεί από τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές (best practices) ώστε να διευκολυνθεί η λειτουργία των TEA και να δοθεί ώθηση στο θεσμό;

Β.Θ.: Η νέα νομοθεσία που εισήχθη το 2013 και οι βελτιώσεις στο πλαίσιο λειτουργίας το 2015 δημιούργησαν μια ξεκάθαρη βάση για μεγαλύτερη ανάπτυξη του θεσμού των TEA. Τα φορολογικά κίνητρα είναι πλέον σαφή και ιδιαίτερα ελκυστικά. Το ζητούμενο είναι η ελάφρυνση από τις δυσβάσταχτες εισφορές στην κοινωνική ασφάλιση, με ταυτόχρονη δημιουργία του 2ου πυλώνα (που είναι η Επαγγελματική Ασφάλιση) με υποχρεωτικότητα και σοβαρή συμπληρωματικότητα στην αναπλήρωση, όπως ισχύει σήμερα στα κράτη της Ε.Ε.

Δεν χρειάζεται να επανεφεύρουμε τον τροχό, αρκεί να υιοθετήσουμε ένα μοντέλο και να το προσαρμόσουμε στις δικές μας ανάγκες. Όμως πρέπει να το κάνουμε άμεσα γιατί δεν έχουμε πλέον άλλο χρόνο για χάσιμο. Πάντως υπάρχει έντονη προκαταρκτική κινητικότητα για τη δημιουργία TEA από πολυπληθείς επαγγελματικές ομάδες, όπως ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών, και σημαντικούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας, όπως ο ΟΤΕ κ.ά.

Ερ.: Ποιο ρόλο θέλτε να διαδραματίσει η Ένωσή σας και ποιες οι θέσεις της σε σχέση με όσα ακούστηκαν για το ασφαλιστικό στη ΔΕΘ, τόσο από πλευράς κυβέρνησης όσο και από πλευράς αξιωματικής αντιπολίτευσης;

Β.Θ: Βασικοί σκοποί της ΕΛΕΤΕΑ είναι η προβολή και η ανάπτυξη του θεσμού της Επαγγελματικής Ασφάλισης ως 2ου πυλώνα ασφάλισης του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας, η ανάδειξη της σημασίας του θεσμού μέσα από το πρίσμα των πλεονεκτημάτων που παρέχονται στα μέλη των ΤΕΑ βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, η ανάπτυξη - βελτίωση και εκσυγχρονισμός του ρυθμιστικού, κανονιστικού, επενδυτικού και διοικητικού πλαισίου λειτουργίας του θεσμού της Επαγγελματικής Ασφάλισης και η εκπροσώπηση των μελών της σε διάφορα θεσμικά όργανα, ευρωπαϊκούς θεσμούς και fora.

Η ΕΛΕΤΕΑ θεωρεί ότι είναι νομοτελειακή ανάγκη η δημιουργία 2ου πυλώνα ασφάλισης και ο ενεργός του ρόλος στο συνταξιοδοτικό πρόβλημα της χώρας, καθώς έχει δοκιμαστεί με απόλυτη επιτυχία σε πολλά κράτη της Ε.Ε. Η κυβέρνηση δεν το φωνάζει, αλλά αναγνωρίζει τη συμπληρωματικότητα του ρόλου των ΤΕΑ. Η αντιπολίτευση, από την άλλη πλευρά, έχει εξαγγείλει ξεκάθαρα τη δημιουργία ενός υποχρεωτικού 2ου πυλώνα ασφάλισης με συγκεκριμένες ενέργειες που διατυπώθηκαν στη ΔΕΘ. Η Ένωσή μας από την πρώτη μέρα λειτουργίας της προσπαθεί να συνδράμει με τις προτάσεις της στη δημιουργία του τοπίου της επόμενης μέρας για τα ΤΕΑ. Ως πρώτο βήμα συμμετέχουμε στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή που ασχολείται με την εν-

Υπάρχουν διαφορετικά μοντέλα που λειτουργούν σήμερα ανάλογα με την ευρωστία της κάθε χώρας, την κατάσταση της κοινωνικής τους ασφάλισης και τα δημογραφικά χαρακτηριστικά τους. Όλα όμως έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό: την υποχρεωτικότητα

σωμάτωση της Κοινωνικής Οδηγίας 2016/2341 στην ελληνική νομοθεσία και που έρχεται να βελτιώσει τη λειτουργία και εποπτεία των ιδρυμάτων που προσφέρουν επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές.

Ερ.: Ποιος πιστεύετε ότι μπορεί να είναι ο ρόλος των ασφαλιστικών εταιρειών στο νέο αυτό πεδίο δράσης των ΤΕΑ;

Β.Θ: Στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται ουσιαστικά τα ΤΕΑ, οι ασφαλιστικές εταιρείες έχουν ενεργό ρόλο με βάση την κείμενη νομοθεσία, προσφέροντας διαχειριστικές υπηρεσίες είτε απευθείας είτε μέσω δημιουργίας θυγατρικών εταιρειών διαχείρισης, τις λεγόμενες Pension Companies. Αν ακολουθήσουμε κάτι αντίστοιχο, πιστεύω ότι οι

ασφαλιστικές εταιρείες και στην Ελλάδα θα πρωταγωνιστήσουν. Πάντως, μέχρι σήμερα δεν έχουμε δει κάποια σοβαρή κίνηση από τον κλάδο. Η μόνη εταιρεία που πίστεψε στο θεσμό από την πρώτη στιγμή και δημιούργησε πριν από 8 χρόνια επαγγελματικό ταμείο για τους υπαλλήλους της ήταν η Interamerican.

Ερ.: Σε τι φάση βρίσκεται η δημιουργία του ΤΕΑ Ασφαλιστικών Διαμεσοδηλητών Interamerican;

Β.Θ.: Έχουμε ξεκινήσει τις απαραίτητες διαδικασίες εδώ και 9 μήνες και υποβάλαμε το φάκελο του Καταστατικού στο αρμόδιο Υπουργείο Εργασίας στις αρχές του καλοκαιριού 2018. Οι τελευταίες μας πληροφορίες αναφέρουν ότι δεν υπάρχουν ιδιαίτερες παρατηρήσεις επί του σχεδίου Καταστατικού από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές και αναμένουμε την οριστική έγκριση αυτού εντός του δ' τριμήνου του 2018.

Ποιος είναι ο Βαγγέλης Θωμόπουλος

*Ο κ. Βαγγέλης Θωμόπουλος γεννήθηκε στον Πειραιά. Είναι κάτοχος πτυχίου Bachelor και Masters Ηλεκτρολόγου Μηχανικού του University of Wales, ενώ έλαβε 2ετή εκπαίδευση στο ασφαλιστικό Marketing και Management στις ΗΠΑ και τον τίτλο LIMRA Leadership Institute Fellow. Είναι στέλεχος στον Όμιλο Interamerican από το 1986, όπου εργάστηκε σε διάφορες ανώτερες και ανώτατες θέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό στους τομείς Marketing και Πωλήσεων, Υγείας, Βοήθειας, Ομαδικών και Υπηρεσιών Υγείας του Ομίλου. Το τελευταίο χρονικό διάστημα έχει αναλάβει την ανάπτυξη του νεοσύστατου τομέα Επαγγελματικής Ασφάλισης.